

Amaryllissen voor de snij: d

Het seizoen voor de snijamaryllissen verloopt moeizaam. December is dé afzetmaand voor deze statige snijbloem, maar de weersomstandigheden gooiden dit jaar roet in het eten. Voeg daarbij dat de Amaryllis een dure teelt is en het wordt dit jaar geen vetpot. Maar Amarylliskweker Gerard Van der Sar is ervan overtuigd dat er altijd een markt blijft voor de snijamaryllis. “Er zijn midden in de winter weinig bloemen van zo’n hoog kwaliteitsniveau te koop”.

Tekst en foto's: Gerrit Wildenbeest

Van der Sar Amaryllis in 's Gravenzande teelt al ruim 35 jaar Amaryllissen voor de snij. Snijamaryllissen zijn een typisch Hollands product. Gerard Van der Sar schat dat zo'n 95 procent van de snijamaryllissen van Nederlandse bodem komen. Naast

Gerard van der Sar: 'Verlengen seizoen niet eenvoudig'

de thuisbasis van Van der Sar, het Westland, vindt men ook rond Huissen een concentratie van snijamarylliskwekers. Voor het gros van de Amarylliskwekers ligt het zwaartepunt van de aanvoer in november en december. Van der Sar Amaryllis snijdt een langere periode: van oktober tot en met maart. Voor alle kwekers is december de belangrijkste aanvoermaand. “Dat komt door de kerstvraag”, zegt Gerard, als we hem begin januari op zijn tuin aan de Monsterseweg bezoeken. “Er is veel promotie gedaan om het seizoen te verlengen, maar dat bleek niet eenvoudig. De vraag blijft in decem-

ber gewoon het grootst”. Hoewel Van der Sar dus over wat langere tijd aanvoert, is ook bij hem zo'n 60 procent van de snijproductie afgestemd op de decembermaand. Voor die kerstproductie moeten de bollen vanaf begin augustus zo'n 9 weken lang een koudeperiode van 13 graden hebben; voor de eerste aanvoer in oktober is dat vanaf juni. De koeling gebeurt sinds de eerste experimenten in de jaren tachtig met grondkoeling. Daardoor kunnen de bollen drie jaar lang in de grond blijven. Bij Van der Sar wil dat zeggen: op een substraat van kleikorrels, want de lichte zandgronden (ooit werden in

Arbeid is een belangrijke kostenpost

Teelt op substraat van kleikorrels

Dure teelt

(dit gebied volop tulpen geteeld) lenen zich niet voor teelt in de volle grond. Energietechnisch is de grondkoeling een dure zaak, maar het alternatief - het oprooien en prepareren in de koelcel - is arbeidstechnisch gezien nog duurder.

SORTIMENT

De driejaarlijkse cyclus betekent dat jaarlijks een derde van het areaal van 2,2 hectare wordt opgerooid, gesorteerd en opgeschoond, en opnieuw geplant. Het substraat wordt gestoomd. Het oprooien gebeurt hoofdzakelijk in januari. Een soort dat begin januari is opgerooid kan eind januari weer geplant worden voor bloei in december. Met deze driejaarlijkse cyclus kan de eigen partijkraam in stand worden gehouden. Januari is ook de tijd om eventueel een opgerooid ras te vervangen door een nieuw. Van der Sar houdt het op zijn bedrijf echter bij cultivars die hun kwaliteiten bewezen hebben. Het sortiment bestaat uit 'Royal Velvet', 'Red Lion', 'Mont Blanc' en de dubbelbloemige 'Red Nymph'. De gemiddelde productie bedraagt ongeveer 40-45 bloemen per vierkante meter, waarbij 2 stelen per bol haalbaar is. Gerard's ideale Amaryllis heeft een zware steel, met vier grote bloemen per steel. Daarbij moet de steel hard zijn. Waterige stelen en knikstelen zijn uit den boze.

In het verleden werd er het nodige verwacht van kleinbloemigen, spidertypen (*Hippeastrum cybister*) en meer- en gestreeptkleurige soorten. "Allemaal heel mooi, maar in de praktijk was de prijs ook vaak te klein. En een mooi soort is niet per se een lonend soort", zegt Gerard. Ook de dubbelbloemige types zijn niet echt doorgestoten, ook omdat de productie - vaak minder stelen per bol - lager is dan van de grootbloemigen. Gerard verklaart de beperkte sortimentsvernieuwing enerzijds uit de vrij traditionele consumenten- en handelsvoorkeuren (wit en rood blijven de hoofdkleuren) en ander-

'Royal Velvet', een van de Van der Sar-rassen

zijds uit de aard van de teelt. Die is meerjarig en kent daardoor een langzaam verloop. Er kan maar een keer per jaar bloemen gesneden worden; een bol heeft negen maanden nodig voor groei. De trage cyclus maakt nieuw uitgangsmateriaal duur: nieuwe bollen worden na twee jaar verkocht, waarna ze bij de bloemenkweker pas in het derde jaar bloemen produceren. 'Het is gewoon een dure teelt'. Daarbij komt dat de bloemenprijzen de laatste zeven jaar niet overhouden. "De marges zijn kleiner geworden, waardoor er minder ruimte is om te investeren in nieuwe rassen. Men kijkt heel kritisch of een nieuw ras echt zoveel beter is."

EURO

De belangrijkste afzetmarkt voor snijamaryllis is - naast Nederland - Duitsland, gevolgd door landen als Frankrijk en Engeland. De grote zware bloem leent zich gezien de hoge transportkosten niet voor heel verre bestemmingen. Een voordeel is wel dat de snijamaryllis geen concurrentie heeft van buitenlandse import. De genoemde mindere prijsvorming sinds een aantal jaren wordt niet veroorzaakt door popu-

lariteitsverlies, denkt Gerard. Een belangrijke oorzaak is de productie zelf, die de afgelopen 20 jaar continue is gegroeid. "Dan komt er een moment dat een product zichzelf in de weg gaat zitten". Een negatieve invloed op de prijsvorming was er rond de periode van de invoering van de euro, zeven jaar geleden. Voor die tijd werden Amaryllissen per kelk verkocht, daarna per steel. Dat heeft duidelijk geleid tot een gemiddeld lagere prijs. "De kwekers hebben toen aan het kortste eind getrokken". Dit jaar heeft de prijsvorming in de belangrijke decembermaand een extra douw naar beneden gekregen door het extreme winterweer. "Het areaal dat er staat is gebaseerd op normale omstandigheden. De verstopte wegen waren dramatisch voor de verkoop van snijamaryllissen. Dat kan in de rest van het seizoen nooit meer goed worden gemaakt."

Voor de nabije toekomst verwacht Gerard dat alleen bedrijven die op een hoog niveau tegen lage kosten kunnen produceren, zich zullen handhaven. Van der Sar prijst zichzelf gelukkig dat hij in de betere jaren heeft geïnvesteerd in substraat. "Op dit moment is daar eigenlijk geen marge meer voor". Voor de bestaande telers is wellicht een voordeel dat de drempel om nieuw te beginnen in de snijamaryllissen hoog is. 'Misschien staan we wel aan de vooravond van een krimp', denkt Gerard. Wat zeker is, is dat er altijd een markt voor snijamaryllissen zal zijn. "Er zijn midden in de winter weinig bloemen van zo'n hoog kwaliteitsniveau te koop".

Circa een derde van het areaal wordt jaarlijks opgerooid en gesorteerd